

uden nogensomhelst Paavirkning af Indskillingen fra Biskoppernes Side. Det skete ifølge min bestemte Overbeviisning om, at dette var den Vej, ad hvilken det snarest vilde være gjørligt at bringe en Afgjorelse istand af flere af de saakaldte brændende Spørgsmaal, der hidtil havde viist sig som ganske utøselige under den nuværende Tingenes Tilstand. Jeg troer, at naar man seer tilbage paa de Spørgsmaal, der her haves for Die, maa det siges, at den Vej, man har fulgt, har ledet til, at en Afgjorelse af flere af disse Spørgsmaal er gaaet for sig langt lettere og med mindre Modstand og Lidenskab, end man vilde have mødt, hvis en anden Vej var bleven fulgt. Dette staaer jo vistnok i Forbindelse med, at Behandlingen af disse Sager paa Landemoderne ingenlunde kan betragtes alene som en Overveielse mellem Biskopperne og de saa Provster, som udgjøre Landemodet. Det har fra Begyndelsen af været min Plan, — og den er navnlig bleven fulgt fuldstændigt ved de sidste Landemoder, — at give den hele Udtalelse fra Landemodet den større Betydning, som den vilde have, naar den kunde vise sig i sit Forhold til de Udtalelser, der maatte finde Sted fra samtlige Geistlige i Stiftet, naar disse fik Leilighed til at udtale sig om slige almindelige Spørgsmaal. Saaledes er det ogsaa gaaet til nu ved denne ForsatningsSag. Naar der bliver Spørgsmaal om, hvorledes Landemoderne have behandlet denne Sag, saa ligger det jo i Tingenes Natur, at det har nogen Vanskelighed at give en ganske tro og correct Fremstilling af, hvad der under disse Forhandlinger er skeet, ja selv af hvad der i de forskellige Betænkninger er udtalt, saa at der faaes et fuldkomment tro Billede deraf. Jeg er overbevist om, at den ærede

Landstingsmand har bestræbt sig for at give dette Billede saa tro og træffende som muligt, og jeg har fuldkommen anerkjendt det Talent og den Kunstfærdighed, hvormed han har givet dette Billede; men jeg kan dog ikke nægte, at efter det Indtryk, som det har gjort paa mig, er det ikke ganske overeensstemmende med, hvad der virkelig ligger i de afgivne Landemoderes Betænkninger. Det forekommer mig, at i et meget væsentligt Punkt har den ærede Landstingsmand tegnet langt stærkere, malet langt stærkere, end man kan sige er skeet i Landemoderes Betænkninger, og at dernæst den ærede Landstingsmand ved at fremhæve enkelte Udtørringer og navnlig en enkelt Betænkning, let har kunnet bidrage til, at disse afgivne Betænkninger fik et andet Udseende end det, som det synes mig klart alene kan tillægges dem. Jeg skal naturligviis ikke forsøge paa at gaae dybere ind heri; jeg gaaer ud fra, at Sagen efter sin egen Bestaaffenhed og Betydning, efter Bægten af den Mands Stemme, der har bragt den frem, sandsynligviis vil gaae over til et Udvalg; jeg betragter det som givet, at dette Udvalg vil ønske at komme i Bestodelse af alle de Oplysninger, som kunne haves med Hensyn til Sagen, og dertil høre jo naturligviis ogsaa de afgivne Erklæringer fra Landemoderne. Der vil nu for disse Mand være Leilighed til fuldstændigt og nøie at gaae ind paa dem, og det er en Selsølgelse, at der fra min Side skal bidrages, hvad der kan, til at gjøre disse Oplysninger saa fuldstændige som muligt. Men det maa jeg fremhæve, at det ikke kan siges, at den Anskuelse gaaer igjennem Landemoderes Betænkning, at man skulde lade KirkeforsatningsSagen blive beroende som den er.